

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy hóra 1.— „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
televel.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

**Szerkesztőség és
kiadóhivatal:**

Fő piacz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések

Egy hasábos petit-
soronkint 5 krjával
számítanak.

Bla ha Luiza.

Debreczen, márczius 7.

Midőn e rovatot, a komoly politikai cikkek helyét ma a magyar haza egyik legnagyobb művésznőjének szenteljük, édes érzéssel, a magyar vendégszeretet meleg őszinteségével üdvözljük őt a mi szép városunkban: Debreczenben.

És midőn végtelen örömknek adunk kifejezést ittléte fölött, lelkünk erős meggyőződésével hisszük, hogy közöttünk jól fogja magát érezni a nemzet legszebb hangú dalos pacsirtája.

Gyöngének érezzük magunkat az ő soha nem laukadó, csak emelkedést ismerő művészetéről szólani, azért nem is kísértjük meg azt dicsérni, miről *egy világ beszél*. Mi csak a legmagyarabb művésznőről emlékezünk itt meg, arról e művésznőről, ki dicsőségének kezdetétől, fényes művészetének első pillanatától *magyar* maradt mindenha.

Bla ha Luiza éppen ezen erényéért a *mienk* a szó legnemesebb értelmében. Mert míg mások külföldön keresték dicsőségük virágait, addig a mi Blahánénk bűbajos dalait itt énekelte be a magyar nemzet szívébe, nem akart egy pillanatra sem elválni a mi lelküinktől és tehetségének csengő kincseivel a mi művészetünk kincstárát gazdagította. Nem

vágyott a külföld tapsai után, hanem beérte dicsőségben gazdag, maroknyi nemzetének szeretetével; a dalos pacsirta csak itt dalolt, itt zengett hazája földjén, itt hallatta bűvös hangját, nemzetének énekelt, és nem idegeneknek, mert ő nem hideg elismerésre, hanem őszinte szeretetre vágyott.

Joggal nevezhetjük tehát őt a magyar nemzet dalos pacsirtájának, a magyar dal királynőjének.

Bla ha Luiza emelte fel a magyar énekművészetet arra a magaslatra, melyen most áll, az ő neve egybeforrt a minden izében magyar művészet történetével, s az ő bűbajos hangja összeolvadt szívünk érzésével örökre.

Ezért szeretjük mi a mi aranyos pacsirtánkat, a nemzet csalogányát, a nagy művésznőt és az ő minden izében magyar művészi lelkét. Az ő nótái hallatára a busongó szív felderül, a beteg meggyógyul és érzi az ember, hogy van magyar művészet, melynek megteremtője és ihletett papnője: *Bla ha Luiza*.

Szívünkől óhajtjuk, hogy még soká ne apadjon el az ő vig és édesbus dalainak forrása. Csendüljön meg az ezentul is minél többször, ringassa gyönyörbe lelkünket, járja át szívünket. Csendüljön meg igen, mert ha elhallgat a nemzet dalos pacsirtája, üres lesz a művé

szet szent berke, hol nem vigságot, hanem keservet fog találni a hazáját szerető magyar dalos szív, sirva keresve e szent berek papnőjét, elhallgatott fülemiléjét.

Zengjen tehát bűbajos dalod ezután is; daloddal önts a búsuló magyarba reményt és mivel a dalnak hatalmas ereje van a te művészi kezében, legyen művészeted továbbra is templom, melyben honszerelmed öröklámpája ég...

Mi benned nemcsak a művésznőt, hanem a *magyar művésznőt* csodáljuk.

Érdemed aranybetűkkel van beírva a magyar énekművészet történetébe. Dalaidat, míg magyar dalos szív lesz a hazában, visszhangozni fogják a Kárpátok bércei és a művészet fényes csarnokai.

Az a tisztelet tehát, amit neked nyújtunk, részünkről nem kedvezés, nem ádózat, hanem *hazafi kötelesség*.

Isten hozott s maradj örökké a mi dalos pacsirtánk.

Koncz Akos.

TÁR C Z A.

A Stourdza hercegek magyarországi eredetéről.*

Irta: Komlóssy Arthur.

A negyvenes évek elején két biharvármegyei előkelő urhölgy megismerkedett a mehádiai gyógyfürdőben egy fiatal emberrel, ki Stourdza hercegnek a Moldvaország székvárosában Jassyban lakó uralkodó család tagjának mutatta be magát és élénk rokonszenvvel kérdezősködött a magyarországi Thurzó-család után, melyből — mint állítá — az ő családja is származását vette; csak hogy ősei már évszázadokkal ezelőtt költözvén át Moldva-Oláhországba, az eredetileg Thurzó név lassanként teljesen átalakult s ma már odaát „Stourdza“-vá lett. A hölgyek szívesen fogadták a fejedelmi sarj udvarlását és elbeszéltek neki, hogy a bethlenfalvi gróf Thurzó család, mely Magyarországnak több országnagyot, nádorokat is adott, fiágában már kihalt, de vannak e néven ma is élő családok, kik előkelő nemes birtokosok s épen az ő megyéjükben — Biharban is — velők szomszédos birtokos a Thurzó György családja. A herceget igen érdekelte e közlés s midőn kötelessége hazaszóllította, kijelenté,

*) Felolvastatott a „Csokonai-kör“ 1896. márczius 6-án tartott ülésén.

hogy nagyon óhajtana ezen Thurzó családdal is megismerkedni, összeköttetésbe lépni s felkérte a szép magyar hölgyeket, adnák ezt tudtára a Biharmegyei családnak.

Nosza a két menyecske alig várta hogy hazaérjen, — s eldicselkedje a magas ösmeretséget.

A Thurzó György két házasságából származott 18 gyermek között a legfiatalabb volt az 1817. november 22-én született *Thurzó Miklós*, egy csinos külsejű, kellemes modoru és kitünő társaságba való fiatal ember, kiben egyesülve volt a magyar lovagiasság a lehető könnyűvérséggel; e tulajdonok összehatása alatt állott a megyéjébéli fiatalság — melynek körében vezérszerepet vitt, kivált mióta Ibisits nevű katonatisztel majdnem végzetes kimenetelű párbaja volt, — melynél bal arcán — egészen a homlokától-álláig oly vágást kapott, hogy a szemhéjját is össze kellett varrni — ami azonban rendkívüli érdekességet kölcsönzött hősünknek — és sebaj volt, hogy bizony öszeb huzódott egy kicsit a bal pofája. Ő pedig ellenfelének a kézesuklóját vágta meg ugy, hogy többé jobb kezébe kardot nem foghatott Ibisits uram. A párbaj oka egy bái mazur volt — és két szép fekete villogó — szem! Thurzó Miklós épen akkor hagyta oda szolgabírói székét — s foglalkozása e pillanatban az volt, hogy „ő házasodik“. — Akkor időben is voltak ifjak, kik ezzel foglalkoztak. Mi volt természetesebb, mint az, hogy a Mehád-

diai hirre tanácsot tartott családtagok — egy szívvel-lélekkel Miklóst jelölték ki — a hercegi rokonság aranygyapjának elhozatalára. Miklósunknak pénze — az sohasem volt, — de vállalkozási kedve — az érdekes küldetéshez — annál több. A rokonok, — a családnak kivált nő tagjai — mód nélkül fellelkessedtek a gondolatra is, hogy hercegi, egy uralkodó fejedelmi családdal jöhetnek ösmeretségbe — s ki tudja még rokonságba is. Hirtelen összeadták a költséget s Miklós vitéz 1846. ápril havában utrakelt Kolozsvárfelé s Erdélyen keresztül Jászvásárra Jassyba utazott el. Az utazásról és a Jassyban eltöltött időről — ha naplót vezetett volna emberünk, az igen megkönnyitené az én helyzetemet: de az ő hagyatékában semmi ilyest nem találtam s csupán egyetlen levél maradt reánk, melyet sógornéjához legidősb testvérbátyja Thurzó Jánosnak — később Biharvármegye alispánjának — nejének fenkölt lelkületű Hoppe Amáliához intézett Jassyból 1846. május 1. kelettel — s melyet ime eredetiben — azon módon, a hogy a borítékostól a határon át meg átszurkálták — bemutatok. — E pár hét mulva 50 éves levelet, — melyben oly meghatóan nyilvánul egy 28-29 éves ifjunak naiv kedélye — és az őt nevelt — nála 20 évvel idősebb testvérbátyja neje iránt kifejezett tiszteletteljes szeretete, — mielőtt felolvassám, — vessünk egy pár futó pillantást a Stourdza család eredetére, törté-

ott kezdi, a honnan jött, az igaz magyar Alföld szabad tündérvilágát játszó délibábos rónáján, annak tősgyökeres magyar városában, hol az igaz magyar élet és a páratlan szép népdalok hazája van, melyeknek ő oly utólrhetetlen, páratlan kifejezője, — nem állhatom meg, hogy én is ne beszéljek róla és szeretném, ha ezen szavakba oly mélységet tudnék önteni, amint azt ő megérdemli s a mint óhajtom én is.

En nem azért beszélek, hogy bucsuzam tőle, hanem azért, hogy marasszam. Hiszen az ő nótái között az is ott van. Ne menj el, ne menj el.

En istenem, hogy eszembe jut most Blaháné.

Blaháné, — Kölesi Luiza, a kis Kölesi Luizka, a kit én először 1863-ban láttam mint serdülő gyermeket.

A budai népszínházban, melyet szegény Molnár és a Hazafiság emelt a Nemzetiségnek és aztán cserben hagyott, lépett fel akkor, s már akkor figyelmet ébresztett hangjával, dalaival és szépségével.

Bogár szemével, holló fekete dus hajával, ajka bájos mosolygásával, kifogástalan alakjával valódi mintája volt egy eszményien szép magyar parasztlánynak, és Szigligeti Csikósában Asztolf urfi méltán megbolondulhatott utánna.

Rimaszombaton született, a hola a szép lányok szoktak születni a mint a nóta mondja:

„Nem hiába híres Rimaszombat várossa
Mert utzáit véges végig sok szép kis lány tapossa.“

Január elsején kellett volna neki születni csak azért is, hogy születésnapja összeessen Petőfi Sándor születésnapjának évfordulójával. Petőfi népies költő érzéseinek szelleme szállt az ő lelkébe. Kárpotlásul annak haláláért, a népies nemzeti iránynak emelésére őt adta az ég nekünk vigasztalás gyanánt, hogy megint legyen egy bálványozott egyetlenünk.

Es az lett. A mi nagy büszkeségünk, nagy kincsünk lett a kis Kölesi Luizkából, Blaháné a feledhetetlen, a nagy, a

pótolhatatlan, a páratlan művésznő Blaháné. Jól mondta a boldog emlékü gróf Teleky Sándor, Petőfi legnagyobb tisztelője: „Csak egy Petőfi volt. Csak egy Blaháné van. Nem is lesz több Petőfi és nem is lesz több Blaháné soha.“

Ugy igaz az. Ennél igazabbat és találobbat nem mondott senki. Vesse hát lelkére és nefoszson meg bennünket ő maga egyetlen kincsünkötől.

Nem mertem eddig róla írni. Gyengének éreztem tollamat ahhoz, hogy az ő nagy érdemeit kellőleg méltányolni bírjam. Leírni művészetének nagyságát a népiesség utánozhatatlan tökéletességében, részletezve is lehetetlenség. Leírni dalainak ellenállhatatlanul hódító varázsát, báját, melyekkel azoknak nemesak országára szóló, de a nagyvilágra is szóló tért nyitott, hát még azon nagy honleányi — eh—illőbb szó az ide — hazafias nagy érdemét, hogy egy vegyes nyelvű nagy várost átmagyarosított, — ezekre a terkeves. Itt csak annyit, hogy nem a jeles építőmesterek, nem a nagybajszu derék város atyák, nem is egészen a dicső emlékü Gróf Andrássy Gyula, hanem ő is alkotta meg a magyar fővárost.

De nem mertem róla írni azért sem, mert lehetetlen lévén a lehető legnagyobb legmagosabb egékbe nem emelni, vele egy uton, párhuzamosan haladva, féltem, ne hogy önző hízkelésnek látszassanak épen azok a szavak, melyek mindenki előtt még is a legnagyobb igazságok maradnak midörökké.

Bámultam őtet néma gyönyörrel, boldog tisztelettel, tapssal buzgó imádással, mert ő az én piros csizmás Múzsám volt, ki teljesen az én írói lelkem képzete szerint formált életalakot adott az én alföldi és palóc képeimnek s ábrándjaimhoz ihletett adott. Nemesak édes tartozásom, de jogom is van ahhoz, hogy lábaihoz letegyem én is az én szerény koszorúmat.

Es teremtett tündérmokat nem csak nekem, de többi népszínműró társsaimnak is, hogy azokból újabb és újabb alakok bontakozzanak ki. A népszínmű

irodalom újabb teremtője, játékművésztének nagy erejével felvirágoztatója lett. A kaczkias Finum Rózsi, a kedves Bakaj Orzsi-féle parasztlányok, a remek parasztemenyecskék szép típusa a Piros bugyeláris Birónéja, a a Czigány Rózsi, a Tót leány, a szegény Veres haju lány stb. mind a Berezik Rátkay, a Vidor és több mások darabjaiban, számosan mind az ő alakításában váltak maradandó életképekké. S ha mi népszínműrók nem birunk is vele egyenlő magasságban haladni, s tulszárnyalt bennünket, a népszínművek meg is tartják a míg ő él az ő örökifjúságában méltó helyüket a színpadon, mert a mikor gyengébbek is, az ő művészetének ereje támogatja őket.

Népdalainknak, — melyek a szabad ég alatt, a népnél, a falun teremnek, s mint a szabadság, a korszakok eszméi, a gondolat azt sem tudni honnan jönnek, hol születnek, a levegőben fogamzanak, a levegőben járnak, azzal terjednek és bűvös bájosságukkal hódító, uralkodó igékké válnak — ezen szép daloknak senki sem volt még és senki sem lesz oly apostola, annyira leghivebb tolmácsolója, oly népies zamattal előadója mint ő.

A hangja szépségeért elnevezék őt az ország csalogányának, a nemzet pacsirtájának. Megérdemli, de sokkal több ő, ez még nem foglalja be magába egészen az ő állásának teljes érdemét.

Azon ritmikus természetes sajátos, mely a magyar nótákban a nép éneke által rendes helyén emelkedéssel, vagy leszállással, vagy gyors hirtelen átvágásokkal nyilvánul és van kiszínezve, senki sem emelte még oly művészi magaslatra, mint ő. Azt nem is úgy tanulta, az érzékében vele született, Isteni adomány.

Dalait egész színpadi magahordozása kíséri, mint dalát a zenekar.

Ilyen az ő dallása. Mint a jó cigány muzsikája, kinél szebben nem tudja huzni a magyar nótát senki. Születni kell arra.

Szeme, arca, mint a jó primásé, kézmozgásai együtt játszik a dalával azt a nótát. A hangja a teste, a lelke, a szíve mind egyszerre együtt vannak vele a nótával.

azon eseményeket, melyek rövid idő alatt lelkemet oly hatalommal ragadták meg. A remény érzete a megadás keservével rabolja el minden nyugalomamat. Hidd el kedves Málím, alig vagyok képes e sorok leírására elegendő nyugodalmat találni. Mindent, mi itlétem alatt velem történt és körülöttem, leírni egy lázongás nélküli kedély tehetné, nekem tenni lehetetlen. Az itt lévő család a lehető legnagyobb szíveséggel fogadott, úgy, hogy jelenleg e levélkémet egy a leggazdagabb butorozott szobában írom, mert volt miniszter *Sturza Constantin**) a fogadóból által költözni erőltetett: minek azonban örömmel engedtem, mert így közelebbi érintkezésbe lehetek velek, — a fényűzés — melylyel körül vagyok véve — terheme esik ugyan, de az első szíveség, mely nemesíti azt, kedves behatást szül a kebelre. Két igen derék fiu emeli annak betségét, kiknek egyikében egy résztvevő baráti érzélemre tenni szert szentes voltam. Te ösmered — Málím — természetem őszinteségét, melylyel s tolakodás nélküli szerénységgel az idevalók hajlandóságát megnyertem.

E családnál igen nagy szimpáthiára találtam, az összeköttetés komoly elhatározására igen könnyen készen valának. A Hertzeg bevezetése alkalmával igen szívesen fogadott, s annyi előzéssel, hogy a reá várakozó ministerek s országnagyok eleibe tételével fogadott el. Sokkal inkább nagyobbszerűséggel folynak itt a dolgok, mint ahogy mink hon elgondoltuk, — mégis mi a családi összeköttetés illeti, reménységem, várakozásom felett ütött ki. Tegnap és ma családi tanácskozás tartatott s javallatom — Bihar megyéhez is folyamodni — készséggel fogadtatott el. Tegnap előtt este az ifjú hercegnél vatos-

ráltam, ki atya nevében is kért, hogy a további lépések tételére szíveskednék munkás lenni, igen lefogják kötelezve érezni magukat. Hatsak egy héttel előbb érkezem, sokkal inkább más fordulatot vett volna ezen ügy, de az udvar a Török Szultán eleibe ment, s így többet a Hertzeggel nem beszélhettem. *Viola József* hazámfiába, ki miniszteri ranggal vagyon megtisztelve, igen nagy pártfogóra találtam, s szíves volt még mindennap meglátogatni. Idejövetelem hamar igen feltűnővé lőn, s az egész városba elterjedett. — A főbb Bojárak nagyobb részével már ösmerős vagyok, de neveiket nem vagyok képes emlékezetemben megtartani. — Kevésé otthoniatlanok találom magamat, miután sem frantziául, sem oláhul nem tudok jól, — németül pedig mindenik beszél. Had hízelkedjem kedves Málím magamnak. Azon nap, melyben az uralkodó Hertzeg eleibe vezettettem, voltam az ifjabb Hertzegnél is Gergelynél, estve a miniszter fiával a színházba mentünk, a város agája is kisérven bennünket, kinek anyja hasonlóul *Stourza* leány volt s így atyafiságba jöttünk; még nem kezdetett meg az előadás, midőn a páholyunkból az aga az öregebbik Hertzeghez ki Generális és ki hasonlóul a színházban volt, hivatott, alig maradott oda, midőn visszajövén, — kért engem hogy menjek vele, mert Demeter Hertzeg meg akar ösmerüni, — azonnal kimenvén, a Hertzeg páholya mellett egy csinosan butorozott szobába vezetek, hol várt reám — s miután a bevezetés megtörtént, németül mondá, hogy az atya említette, miképen egy attyukfia vagyon itt magyarhoból, egy szép fiatal ember, azért kéretett magához, hogy ő is kezét foghasson velem, s most már hogy ő ismételhessen az atya véleményét. Nővel még egygyel sem vagyok ismerős, s nem is akarok lenni. Pedig itt szép legénynek tartanak, s te hiunak hízel engem, — lásd kedves Málím, — így czáfollak

meg. Az egész városban ismernek már, pedig nem igen járok ki, vagy két boltba voltam s azonnal nevémről szállítottak, épen mint egy kis városba. Még néhány napokig itt kell maradnom s azután indulok, azért több levelet ne írj, mert találni nem fog. Midőn vatosorán az udvarban voltam, az öregebbik Hertzeg ivott egésséget a magyarországi Thurzokért. Csak mégis jó, — Málím szerény betségem embernek lenni, sokat köszönhetek ez egyedül jó tulajdonságomnak, mert itt az embereket általa nyertem meg magamnak. A család Széniorja a legnagyobb tisztelettel viseltetik erántam, s a többi tagok is mind. Mit írjak e városról — Málím, szóval majd elmondani több érdekű leend s azért most hallgatok. Lelkemből vágyom tudni — jó Málím, hogy egészséged jobboldt-e, hidd el — ha imádkozni nem is, de fel-fel fohászolni tudok érte.

Mindem kedves ismerőseimet szíveimből üdvöslöm, *Haukovitsné* és *Ida* kezeit csókolom, *Lujzát*, *Rémit*, *Rózát*, — ezek férjeit, mindem testvéreimet, — azok nejeit, egyszóval kiket csókolhatnom lehet — csókolom, *Báró Wieszthoffné* kezeit hasonlóul, *Szlávy Edét* s a. t. Kedvesebb ösmerőseimmel kérlek szíveskedj közölni e leveletem, — habár oly zavart is, — s kérlek — kérésemet teljesítsd, reményem — már eddig is teljesítetted s leveled uton van.

Isten áldjon meg szeretett jó Málím, s engeddd azon vigasztalást szegény szívemnek, hogy még mindig dicsekedhetem szereteteddel, két hét múlva aligha nem ölel a téged mindenkoron szerető sógorod

Thurzó Miklós.

(Vége köv.)

*) Ez a volt havasalföldi ügyér, a ki a magyar főrendiházi tagság elnyerése iránt az országgyűléshez folyamodott.

tában. A szomoruban is, a vigban is, és ez már maga drámai erő, drámai dolog, s mert ez egy-egy darab folyamában játék művészetét is besugározza, vele jár, helyesen van róla elmondva, hogy nagy drámai erő is van benne.

Hogy ennek tiszta drámai szerepben megmutatására eddig még nem nyílt tere, nagy részben a közönség az oka. Az ő kedélyes és természetes eleven vigságáért lelkesül a közönség. Annyira bálványozza, hogy nem szereti szomorunak még látni sem. Fáj neki őt sajnálni. Hogy ne is daloljon, az volna még hátra.

Emlékezem a magam dolgából, hogy a Magduskáért, mert Blaháné meghal benne, a közönség fölháborodott. Mi a. — Azt már épen nem engedi a közönség, ugy szereti, ugy imádja. — Nem tudták megbocsátani. Hiába beszéltem, hogy ő nem halhat meg, hogy ő ugyis halhatatlan — a darabon változtatni kellett. És még így is akadt egy kritikus, ki csak hogy a darabot leránthassa, emgemet magamat nevezett el embergyűlölnék.

De nemcsak a főváros szereti, rajong érte, de lelkesül nevére az egész ország, féltett kineve, büszkesége az egész nemzetnek, és boldog, hogy dicsekedhetik vele.

Itt is, az Alföld szívébe, a szeretet tenyerén hozta be és suttogva dalolja hozzá a szobából a folytatást . . . Maradj itt, maradj itt.

En azzal toldom meg. Maradjon meg az egész hazának, a színpadnak, a népszínművek világának.

Felejtse el azt, a mit nekem most egy hét előtt, a Betyár kendője jubiláris előadásán kihívásunkkor mondott:

— Jöjjön lelkem, ugy se tudom megünn-e még ki valaha együtt. Kérem, czáfolja meg azt.

Azt is mondhatnám, menjen el, ha tud. Dalmady ugyan azt mondja egy szép költeményben, hogy: Nem a virágnak fáj, ha válik az ágtól, Az ágon marad a seb. Nagy igazság ez is, de nem hiszem hogy az országnak is ne fájna az elválás, ha messze elhull a fájától.

De ha elmegy is, csak ugy mehet el, ha ürességet nem hagy maga után, mert lehetetlen, hogy az elválással az ő szívében is ne maradjon üresség, és inkább legyen üresség, és inkább legyen fájdalom a szívében, mint üresség. Hátha azután még a két érzés együtt marad.

Ott van az ő kedves kis hasonkémása, a bájos, szeretetreméltó Sárkájában. Vezesse maga helyébe, maga után. Ha tehetségekben nem fogja is utólrhetni, nekünk boldogság lesz az is, ha megközelíti.

Blaha Lujza Debreczenben.

A Debreczeni Ellenőr részére

Irta: **Vidor Pál**, a budapesti népszínház tagja.

Az alföldi Metropol szép ünnepet ül, mert e napok alatt viszontlátja falai közt gyermekét, Blaha Lujzát, kinek homlokán most is egész fényében ott ragyog a Múza isteni lehellete, mint egykor Mózes fejére az égből alászallt fényözn.

Debreczen gyermekének mondom Blaha Lujzát, mert ő valóban az.

Itt nyílt ki az ő nagy művészetének leges-legelső bimbója; itt pattant ki legelőször lelkéből a szikra, mely Thália oltárának hamvadozó tüzét égbe törő lángra élesztette; itt bontotta szárnyát a hódítás és diadal utjára vágyakozó lelke, mely hivatva volt magas röptével egy egész ország szívével ragadni; itt izlette legelsőbb a dícsőség mámorító karjait; — és — itt hervadt el első szerelmének illatos virága; miről tanúságot tehet a nagy temetőben egy szomorú fejfa. Méltán mondható hát: Blaha Lujza

Debreczen gyermeke; — minél fogva szives lesz a szerkesztő ur megengedni, hogy ebből a családi viszonyból kifolyólag egy-két sorcskát leírjak.

Elmondtak már Blaha Lujzáról annyi dícséretet, hogy hiába való szándék azt még megtoldani. En magam is számtalanszor dícsőttem művészetét, azt a művészetet, mely egész a szerelmes állapotig korbácsolta szívem. Nem arról kívánok szólni, a mit mindenki lát és mindenki ismer.

Nem az ő művészetéről kívánok beszélni; hanem szívének egy titkos vágyódásáról, egy szeretettel ápoltt tervéről, melynek végrehajtásával rég időn át foglalkozik lelke.

Heteken, sőt hónapokon át olvassuk a lapokból, hogy Blaha Lujza körutára készül; bucsut vesz dícsőségének, művészetének napsugaras delén a színpadtól; azután megáll Debreczenben, a hol alkalmas félszék keres, melyben nyugodalmat s pihenést találjon.

Csalogány sorsa ez, mely párját veszíté. Néma megadással vonul az is az erdő mélyébe s — elhal ajkán a dal.

Megvallom, nekem ez az elhatározása fájdalmat okozott.

Nem arra gondoltam, hogy elmegy közülünk; arra sem gondoltam, hogy annyi színművet árvaságra juttat; de megzavart az a gondolatom, hogy az a nyugalom nem fáj-e majd neki és azt a pihenést elbirja-e lelke? Hej! sok példa mutatja, hogy a dícsőségről lemondani nagy kín.

Nem-e jár ugy, mint az a diszvirág, melyet egy nagy vihar gyökerestül kitép és más földre ültet, a hol nem díszlik ugy, mint a régi helyén — s a hol — a mint már az szokás — hamar elfelejtik . . . ?

Es ezek a gondolatok annyira erőt vettek rajtam, hogy elmentem hozzá, meg tudni a valót. A művésznő, mint mindig, most is szívesen fogadott; de midőn megkértem: igazak a hírek? . . . előbb vidám arca legott szomorú lett és mély sóhaj szállott fel kebléből. Nehány másodpercig nem tudtunk szólni.

Végre tettetett jókedvvel felkiáltott: „Ne bánd Vidor tata, egyszer ennek is meg kell történni.“

— Ő nevezett el egyszer Vidor tatának, azóta majdnem a fél város ugy szólit. — Beszélgetünk másról.

De bizony én csak erről beszéltem. Elővettem ékesszólásomat, minden rábeszélő képességemet, de ő minden argumentumomat mosolyogva azzal ütötte agyom, hogy: „Már az nem lesz máskép, édes Vidor tata.“

Keztem végül firtatni, faggatni, hogy hát mivel szándékozik csitítani lelkét, a mely bizonyára sok szenvedést áll ki, míg tervét kiviszi . . .

Ezen kérdésemnél felvidult az arca s igen nagy megkönnyebbüléssel azt mondta: „Hát nem tudod? Házat veszek Debreczenben és ott fogok lakni.“

— És? — néztem reá kérdőjellel válvá . . .

— Ugy érzi a lelkem, hogy én oda való vagyok s csak ott találom fel boldogságomat; mert azt hiszem, hogy ott engem mindnyájan szeretnek; azért oda húzódok, oda visz a szívem.

Ezeket a szavakat annyi melegséggel, oly meggyőződéssel mondta ki, a mi lebilincsel. Némán néztünk a levegőbe. Miközben gondolataim lassankint megszelídítették lelkem aggodalmát . . . Sok időt töltöttem én is Debreczenben, elég tapasztalatom van arra nézve, hogy mindenki bizvást nyugodt lehet a művésznő sorsáról. Debreczen közönsége mindenkor szeretettel veszi körül visszatért gyermekét. Több beszélgetésre most már nem volt szükség.

Blaha Lujza Debreczenbe vágyik; a

vágyakozásba mindnyájan megnyugszunk.

Mikor bucsut vettem, Blaháné szeméből egy köny gurult alá . . .
Valjon mire gondolt? . . .

A csillag feltünése.

— Blaha Lujza legelső sikerei. —

A debreczeni színészet közel száz éves történetében, különösen két évtized emelkedik ki magasan, a melyekre mindig büszkeséggel gondolhat a debreczeni közönség.

A magyar s egyuttal a debreczeni színészet hajnalhasadása az egyik dícsőséges korszak, — az az idő, midőn a csecsemő korát élő magyar színészet halhatatlan nevű uttorói: az első erdélyi színjátszó társulat tagjai, Kótsi Patkó, Láng, Jantsó, Ernyi, Ernyiné, Kócsiné, Lángné stb. hirdették a nemzeti Gêniozus létjogosultságát a régi Fehér-ló udvarán összerótt színpadon.

Több mint félszázad mulva másik dícsőséges korszak virradt a magyar Muzsára. Debreczen hazafias lelkesedése állandó díszes csarnokot emelt az addig zsellérkedő színészetnek. Az új színház kezelését és vezetését maga az áldozatkész város közönsége vállalta magára. Ez volt az intendatura ideje. Igazi nagy tehetségek, a Muzsa által homlokon esókölt színészek és színésznők alkották az akkori debreczeni színtársulatot; közülök több élő ma is büszkesége az ország legelső színpadainak: a budapesti nemzeti és népszínháznak.

Ebben az időben tünt fel a debreczeni színpadon egy új csillag, melynek fénye nőttön nőtt s csakhamar beragyogta az egész országot.

Reszler az új színház igazgatója és Foltényi Vilmos a Molnár féle budai színpadon látták egyszer játszani a Csikósbán. Megtetszett neki nagyon a kis színésznő kedves játéka, szépen csengő hangja. Rövid idő mulva javaslatukra szerződött az intendatura.

Időközben Szabadkán, Nyiregyházán játszott a Sipos Károly társulatánál. Már akkor férje volt Blaha János, egy uhlanus ezred zenekarának karmestere. Férje képezte ki zenei ösmereteit. Halás érte ma is, ritka módon. Mindenki tudja Debreczenben, milyen híven gondozza korán elhunyt első férje sírját; s hogy legszívesebben viseli a Blaha nevet, a melyhez minden diadala, minden dícsősége fűződik.

1866-ban lépett fel először a debreczeni színpadon Kölesi, családi nevén Reidl Lujza. (Atyja honvédszázados volt a szabadságharcban, majd Várai név alatt színész.) Vékony, sovány természetű, igénytelen megjelenésű, de feltűnően bájos, szép arcu ifjalt, szinte gyermek asszonyka volt. Telve mindig pajzán jókedvvel, végtelen kedveséggel.

A „Varázs hegedű“-ben lépett fel legelőször Krecsányi Saroltával és Odrival. A közönség el volt ragadtatva. Foltényinél ott a színpadon megjósolta a kis pályatárs előtt „Magából nagy művésznő lesz.“. A jóslat hamar betelt. A debreczeni közönségnek egyszerre ünnepelt, becézgetett kedvenczvé lett az új színpadi csillag. Pedig nem volt könnyű feladat feledtetni a közönséggel az akkori primadonnákat: Libera Gizellát és Pifkó Linát.

Blaháné diadalra diadalt aratott. Bármily kis szerepben tetszett és bármely jeletéktelen szerep eljátszására vállalkozott. A „Pajkos diákok“ operettben az olasz állfestőművész olasz dalával alig tudott betelni a közönség, mely rajongott érte, mely imádta Blahánét, akit kartársai valamelyik szerepében énekelt dalról „Kis czipikének“ neveztek. Foltényi bácsinak tegnap is azt mondta:

— Ne szólítson engem másképen, csak czipikének!

Akik látták a Gerolsteini nagyhercegnőben, a Szép Galetheában, a Kékszakállu hercegeben, Szigeti és Szigligeti népszínműveiben, soha nem felejtik el az ő utólrhetetlen alakításait.

Blaha Lujza öt esztendeig volt a miénk; öt évig gyönyörködhetett Debreczen az ő művészetében. Egyszer boldogult Paulay előtt Kiss Sándor intendans és az intendatura többi tagjai áradozó dícsérettel magasztalták Blahánét. Paulay maga is ugy találta, hogy tökéletesen igazuk van a debreczenieknek. Aztán egy fényes ajánlat után elvitte a mi kedves kin-

esünket, aranyos művésznőket Pestre, a nemzeti színházhoz.

Sokáig vérzett, fáj a szívünkön így ütött seb. De azután végtelen szeretetünk megbosátotta ezt a „hütlenséget”. — A praedestinatio tana megnyugtató, hogy ennek így kellett történni a művésznő és a magyar színezet dicsőségéért. Mert Isten nem csupán egyetlenegy városnak adta ezt a dalos madárt, — hanem hogy andalító énekében gyönyörködhessek, vigasztalódjék az egész ország, az egész nemzet.

Táviratok.

— A Debreczeni Ellenőr sajtó tudósítójától.

A t. Házból.

Budapest, márczius 7. A képviselőház mai ülésében befejezték a kereskedelmi tárcza költségvetésének tárgyalását. Sima Ferencz elvárja Dániel minisztertől, hogy Okolicsányi vádjaira megfelel. Neumann Armin konstatálja, hogy Ugron tegnap bebizonyította, hogy nem ismeri a törvényt, mert a zálogkölesön üzletet félremagyarázta. Dániel Ernő törvényre hivatkozva igazolta, hogy ő jogosan járt el. Gullner azt kifogásolta, hogy a szabadalmi közlöny horvát nyelven is közöl. Dániel Ernő miniszter ezt természetesen mondotta, mert a szabadalmi ügy közös. Lits Gyula kifogásolja, hogy a Duna-gőzhajózási társulat egyes hajóállomásokat beszűntet. Sima Ferencz az alföldi utak kiépítését sürgeti. Dániel Ernő megnyugtató felvilágosításokat adott. A vizinális vasutaknál Zselinszky Róbert gróf azok drága építését kifogásolja. Így drágán építették legutóbb a temesi vasutakat. Bessenyey Ferencz utal arra, hogy az arad-csanádi vasutakat ugyan olcsón építették, de rá is fizettek, mert utána kellett építeni. (Derűtség.) Polónyi Géza: Tehát nem volt haszon! Bessenyey: Na, Polónyi ne beszéljen. Nem mindig 100 frtét védelmez ő sem. (Zajos derűtség.) Következett az igazságügyi költségvetés, melyet Szerb György előadó ajánlott elfogadásra.

Kirabolt zárda.

Budapest, márczius 7. Lőcsén az irgalmas nővérek zárdejába két ember behatolt s onnan sok értékest ellopott. A szennázciós eset tetteseit ma elfogták.

Összeomlott ház.

Budapest, márczius 7. Hamburgban egy nagy négyemeletes épülő ház összeomlott. Tömerdek ember megsebesült. Heten meghaltak.

NAPI HIREK.

— **A Csokonai-kör estélye.** A Csokonai-kör irodalmi társaság tegnap délután 5 órakor ismét szépen sikerült felolvasó ülést tartott a kollegium disztermében. Elsőnek Komlóssy Arthur ügyvéd ült a felolvasó asztalhoz s tartott igen érdekes mindvégig általános figyelemmel kísért felolvasást: *A Stourda herczegek magyarországi eredetéről*, eredeti okmányokkal igazolván az előkelő oláh bojár családnak a magyarországi Thurzó családdal való rokonságát. Különb az érdekes felolvasást lapunkban közöljük. A műsor 2. száma dr. Tüdős János ügyvéd *Szalmaláng* című elbeszélése volt, melyet az ügyes, élénk tollú író maga olvasott fel, élvezetére és általános meglepésére a nagyszámmal jelen voltak. Nagy Kálmán kir. törvényszéki joggyakornok szavaltá aztán nagy hatással *M. Kovács Gyula: Árpád siri alma* című remek költeményét. A hatalmas hanggal s vörvvel előadott szavallatot zúgó taps, éljenzés jutalmazta. Végül Mándoky Béla veterán színészünk ismert kedves előadásával olvasta fel *Örvényi Ottó* gyógyszer-

rész sok érzellemmel és gyakorlatra valló tollal írott *Hiven mind a sirig* című beszélyét.

— **Márczius 15.** A debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesülete mint minden évben, úgy ezúttal is megünnepli az 1848. márczius 15-ének a nemzeti ujjáébredésnek évfordulóját. Tekintetbe véve hazánk ezeréves fennállásának ünnepe, az ünnepély ezúttal nagyobb szabásúvá tervezetett s az „Arany Bika” disztermében gazdag műsorral és társas vacsorával egybekötve fog megtartatni. Az ünnepély este pontban 7/8 órakor veszi kezdetét. A műsorban B. Ruzsinszky Ilona urhölgy a debreczeni színház primadonnája, Baloghné Békéssy Rózsa urnő, Péter Olga k. a., Koncz Akos a D. Ellenőr f. szerkesztője, Egeressy Gyula és Löw József urak, az egyesület dalköre és Rácz Károly zenekara közreműködésével fognak szerepelni. Társas vacsora jegyek a gyűjtő-ívek tulajdonosainál, továbbá Kuncz József és Társa üzletében és az önképző egyesület helyiségében már előjegyezhetők. A rendezőség.

— **Gordon Károly hangversenye.** Mint lapunkban már több ízben említettük: Gordon Károly világhírű énekművész f. hó 13-án a zenede termében hangversenyt tart, melynek jövedelméből a vörös-kereszt-egyletnek is szép összeg fog jutni. Ez alkalommal főbb vonásaiban közöljük a hangverseny érdekes programját is a következőkben: 1. Haendel Aria „Rinaldo” operából, 2. Campana „Románéz”, 3. Auber románéz a „Kómives és lakatos” operából, 4. Kurschman „A halász”. Gordon Károly 5. a) Thomas „Hamlet”, b) Schuman, Lieder. Galyassy Paula 6. a) Popper „Tündértánc”, b) Popper „Magyar ábránd”. Friedman József 7. Djubjuka „Orosz dal” 8. Wusching „A vallomás” (Sopran hangon), 9. Ernst „Tavaszi dal”, 10. Bátky Endre „Az odalisk” (Sopran hangon), 11. Mattei „Non torno”. Gordon Károly 12. Mendelsohn „Tro”. Berger Margit dr. Forray A. 13. a) Pergolése „Tre gurni”, b) Popper „Gavotte”. Dr. Forray 14. Beethoven „Adelaida” 15. Bachmann „Gondola dal”, (Sopran hangon). 16. Seiffert „Török dal”. 17. Mozart „Cori fatte” operából (Sopran hangon) Gordon Károly. A programban tehát Gordon Károly mellett lesz alkalmunk gyönyörködni Berger Margit k. a., Galyassy Paula k. a., Dr. Forray Andor és Friedmann József urak számaiban is, mely körülmény már előre jelzi azt a magas műveltséget és fényes sikert, melyet a hangverseny fog nyújtani.

— **A „Debreczeni munkás dalegylet”** márczius hó 8. napján vasárnap d. u. 4 órakor az egylet helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgyai lesznek: 1. Millenniumi részvétel. 2. Egyleti ügyek. 3. Indítványok. 4. Leltár.

— **A hajdumegyei bandérium** diszlobogójára szépen gyűl az előállítási költség. Eddig 300 forintot felül adakoztak. Legutóbb dr. Nagy Gáborné urnő H.-Nánásról küldte be gyűjtő ívét, melyen 162 korona összeg van jegyezve.

— **A zenekedvelők matinéja.** A debreczeni zenekedvelők köre a zenede disztermében holnap, márczius hó 8-án, tartja harmadik hangverseny matinéját a következő műsorral: 1. Volkmann R. 63 mü. 2. sz. f. dur. *Serenade*. Vonós zenekarra. Előadják Hitessi Lajos vezetése alatt: Friedman József, Rónai Lajos, Knébel Jenő, Galyasy Paula, Uzonyi Géza, Rottler Béla, Szücs Kálmán, ifj. Szilágyi Imre, dr. Ujfaluzy József, Márton Imre, Zimmermann Gyula, Krause Antal, Kövy Lajos, dr. Kenézy Gyula és Zidlicky Ferencz urak. 2. Verdi J. „*Traviata*” dalműből magándal — éneklő: B. Ruzsinszky Ilona urnő; zongorán kísérő: dr. Komáromy Sándor ur. 3. Szendy A. *Magyar sonata*

(I. díjat nyert pályamű). Liszt F. XII. magyar rhapszódia. Zongorán előadja: Szendey Árpád ur, a m. k. zeneakadémia tanára. 4. Bach E. A tavasz ébredése. Gordon-solo. Vonós zenekar kíséret mellett előadja: Zidlicky Ferencz ur. 5. Major J. Gy. 28 mü. *Alkonyatkor*. Vegyes énekkar: Hitessi Lajos vezetése alatt s zongorakíséret mellett előadják: Adamek Irma, Balla Szeréna, Földesi Vilma, Gévai Vera, Harsányi Emma, Herman Irén, Korcsmáros Janka, Korpási Mariska, Medgyesi Gizella, Raics Erzsike, Raics Karolina, Rosenberg Ilona, Takács Viola, Tóth Juliska, Zivuska Irén, Zivuska Jolán, Zivuska Mariska urnők és Boros Lajos, Cziffer Nándor, Donogán István, Husz Lajos, Keller Sándor, Németh János, Patay György, Sáfrány Lajos, Szendrő Sándor, Tikos József, Zimmermann Gyula urak. A műsor egyes számainak előadása alatt az ajtók zárva maradnak. A 3-ik és 4-ik szám között 10 percnyi szünet tartatik. Kezdeté pontban délelőtt 11 órakor.

— **Rémes gyilkosság.** Borzalmas eset foglalkoztatja most Püspök-Ladány község lakosságát, amely nagyban hasonlít a h. dmező-vásárbelyi méregkeverők által elkövetett bűnesethez. Kirják Lőrincz jómódu gazdaember ugyanis egy ottani idős asszony, Páter Mária életét több helyen biztosította s Német István társa által, kit a nép gunynéven „Borkut”-nak nevez, hétfőn este megfojtatta. Este hat óra tájban ment Német Páternéhez. Az öreg asszony egyedül volt szobájában s a gyilkos a védtelen nőre rontott, szájába kendőt dugott, hogy segítségért ne kiált-hasson s addig szorongatta, torkát, míg élet volt benne. A gyilkosságot a nő férje vette észre, a ki midőn hazament, Németit, a gyilkost, kegyetlen tettének véghezvitelében lepte meg. Az ajtó becsukva találta s kopogtatására a gyilkos nyitotta ki, azonban oly ügyesen, hogy aközben észrevétlenül kiszoríthatott a sötétben az utcára. Az elkésztett járőrelek felösmerték s feltűnt, hogy mi keresni valója volt a részeges Németnek Páter Mária-nál. A férj, midőn a gyilkos mellette észrevétlenül kiszorult, belépett a szobába s nejét egy székben ülve holtan találta. A férj másnap reggel jelentést tett a csendőrségnek, mely a vizsgálatot nyomban megindította. Agyanu mindjárt a vizsgálat elején Német ellen irányult. A csendőrök a vakmerő gyilkost nyomban letartóztatták. A kihallgatás során azonnal beösmerte a terhére rótt cselekményt sőt kivallotta czinkostársának Kirják Lőrincznek eddig elkövetett s ki nem derített bűneit. A két nótórius gazemberre szép dolgok sülték ki, melyek közül a következő adatoknak sikerült nyomába jutnunk. Kirják Lőrincz másfél évvel ezelőtt s gornójét, a község csodált szépségét, Nyitray Erzsit, a ki szeretője is volt, kegyetlen módon meggyilkolta. A vizsgálatot akkor a legnagyobb erélylyel végezték, de az eredménytelen maradt. A múlt év nyarán ő gyűjtötte fel és égette porrá a község közös szétrűjét, a „nagy lógeren” levő takarmánykészleteket megkárosítván ezáltal számtalan gazdaembert, Németi kivallotta azt a borzalmas gyilkosságot, melyet véghez akartak vinni Kirjakkal. Megegyeztek, ha Páter Mária-t sikerül elpusztítani Németnek, Kirják viszonzásul a Németi anyósának, Hegedüs István-nak meggyilkolásával és kirablásával fogja Páter Mária lelkét jó pajtásának meghálálni, a kinek halála örökséghez juttatta volna Németit. A csendőrség Kirjákat is letartóztatta s a vizsgálatot Papp vizsgálóbíró lelkiismeretes buzgósággal vezeti tovább.

— **Magyar Osztály-Sorsjáték.** A Magyar Osztály-Sorsjáték — mely nyerevényeinek sokasága és magasságával, nemkülönben annyira kedvező esélyeivel nemcsak hazánkban, de a külföldön is oly népszerűséget vívott ki magának — második osztályának húzását márczius 11—14-ig, tehát már néhány nap mulva ejtik meg a kormány felügyelete alatt és dr. Weinmann kir. közjegyző jelenlétében. Azon körülmény, hogy ezen sorsjáték utóbbi

huzásainál kisorsolt nagyobb főnyeremények vidékiek által vásárolt sorsjegyekre estek, — annak közkedveltségét még inkább növelte. A már legközelebbi szerdán kezdődő huzásnál 10,000 nyeremény fog 1,648,000 korona összértékben kisorsoltatni.

x A Hoff János-féle maláta gyógyszerek világhírű nevet vívtak ki maguknak, nevezetesen: idült gyomor-, mell- és tüdő-betegségek, vérszegénység, álmatlanság, táplálkozás- és emésztési zavaroknál, a légzőszervek katarhusánál stb. Dr. Stern, orvos, a többek között így ír: „Az Ön maláta-kivonatu készítményei, melyeket gyakran nehéz betegknél felkelés után, ugyiszintén a légzőszervek mindennemű bajainál használtam, kitűnő eredményt értem el”.

Iroda lom — művészet.

— **Uj könyv.** A debreczeni író-gárda egyik legrégebbi, eleven tollal dolgozó szorgalmas tagja, lapunk munkatársa, Péter Gábor közelebb egy kötet elbeszéléssel lép az olvasni szerető közönség elé. Előfizetési felhívását, mely így hangzik, melegen ajánljuk olvasóink pártoló figyelmébe:

Nem azért, mert ma már divat mindent a millenniumi esztendő rovására írni, nem azért bocsátom közre e könyvecskét. Hogy megjelenése erre az évre esett: csupán a véletlen műve. Nagyon jól tudom, hogy csekélyebb fontosságú dolog egy ilyen magam forma ember gyártmányának megjelenése, sem hogy kapcsolatba illeszkedjen egy nagyfontosságú eseménynek ünnepével. Megjelent volna már ez millenniumi ünnepség nélkül is, mert semmiféle nagy igényei nincsenek — csupán barátságos fogadtatást kér. — A mű címe: *Tarka Levelek*, tartalma: kisebb-nagyobb elbeszélések. A mintegy 10–12 ivre terjedő műnek előfizetési ára 1 frt leendő. Gyűjtőknek minden 10 előfizető után egy tiszteletpéldány jár. Megjelenési határidő folyó évi április hó eleje. Az előfizetési pénzek hozzáj (Debreczen, városház) küldendők. Kelt Debreczen, 1896. évi február hó. *Péter Gábor.*

S z i n h á z.

Bla ha Lujza urnő első feilépte.

(P.) Csak a félbemaradt nagyságok fogják rá Debreczenre, hogy nem tud lelkesedni, hogy szive hideg, zárkózott természetű.

Hiszen az igaz, hogy ez a nép nagyon válogatós, mert a talmi nagyságokért nem szívesen emeli le a kalapját sem, hanem aztán ha arra kerül a sor, hogy igazi nagyságokat lásson falai között, ide jöhet tanulni bármelyik város népe, mert itt megtanulhatja: miképen kell igazán, szívből jövő lelkesedéssel ünnepelni.

Nálunk nem lehet a lelkesedést mondva csinálni, vagy hivatalosan elrendelni. Nem tudunk olyan érzelmeket színelni, melyek szíveinkben nem lakoznak, sokkal őszintébb, egyenesebb jellem vagyunk, sem hogy valakinek szeretetet mutassunk, ha nem érezzük.

Azt a lelkesedést, azt a rajongó szeretetet, melylyel e város ünnepelt kedves vendégét Bla ha Lujza urnőt fogadta — csak látni kellett, hogy meggyőződjék kiki arról, hogy ilyen érzelem csak a szív legmélyéről fakadhat. Az ő csodálatos nagysága bámulattal tölt el; művészetének isteni fénye mi reánk is vet egy sugárt. Csodáltuk már, midőn a miénk volt, s imádjuk most, midőn a miénk akar lenni. Valóban haza jött ő közénk! Mert fogadhatják a világon bárhol fényvel, pompával, de olyan őszinte igaz szeretettel sehol, mint itt. Az ő dicsőségének számolyához rakhatnak bárminő drágaságokat, mind nem ér az fel azzal a kristálytisza szeretettel, a melylyel őt Debreczen város mint egy bűvös gyűrűvel körülveszi.

Tegnap a „*Piros bugyelláris*” Zsófi

szerepében láttuk. Kell-e, lehet-e? az ő játékaról kritikát írni. Hiszen az olyan művészi magaslaton áll, hogy arról csak az elragadtatás hangján lehet szólni. Az ő művészetét ha felakarja fogni az ember, hát látni kell, s ha látja — elfeledi, hogy az színjáték s azt hiszi, hogy való.

Nem hisszük, hogy annyi bájjal, annyi kedvességgel tudna alakítani egy-egy művésznőt, mint ő. Tagadjuk, hogy lett volna valaha művésznő, a ki a magyar ember szívével, lelkével úgy tudott volna bánni, mint ő. Mert épen ebben van az ő utólérhetetlen nagysága, hogy az életnek ezer féle csábjai között; a művészi pálya kábító kísértései között is megmaradt magyarnak, meg maradt a magyar ember vigasztaló angyalának. Mehetett volna ő is, mint annyi sok más, idegenbe tündökölni, de ő többre becsülte barna kenyere mellett hazája szeretetét, mint a külföld kétes értékű kincseit.

Kincseket szereshetett volna a gazdag külföldön s nálunk, e szegény hazában többre becsülte az érzelmegazdag szíveket. Ez a kulesa annak a rajongó szeretetnek, melylyel őt körülveszük. Magyar a szíve, lelke. Magyar a művésze. Dicsősége a midieségünk, nagysága a mi nagyságunk is!

Ezzel a szeretettel találkozott ő akkor is, mikor tegnap a színpadra kilépett. Virágosóval borította el az igaz szeretet. S a jogakadémia ifjúságának küldöttsége kilépve, átnyújtotta neki a debreczeni hölgyek emlékjándékát, egy tömör ezüstből készült remek kivitelű lantot, lelkesült beszéd kíséretében, melyre a meghatottságtól alig tudott válaszolni. S aztán... felesattant ajkán a bűbajos dal, az édes magyar nóta, melynek kevesebb cultiválója nem is volt, nem is lesz soha! Egy Blaháné volt és van csak s ha ő elhallgat, le lehet fordítani azt a fáklyát, mert utána több nem következik!

Megszámlálhatatlan volt a kihívás, a melyben részesült s alig akart szünni a taps és éljenzés, mely minduntalan felhangzott megjelenésére.

Az előadás különben is kitűnően sikerült. *Egri Kálmán* (Csillag Pál) a nagy művésznőhöz méltó partner volt, valamint *Sándor Emil* (Török Mihály) is művészi színvonalon álló alakítást mutatott be. A többi közreműködők is méltóan illeszkedtek be az ünnepély keretébe s a közönség hálás elismeréssel adózott a kitűnő élvezetért, melyet nyújtottak.

Blahánénál.

(Interview.)

Nem akörünkbenidőző, szívünkkel összeforrt nagy művésznőnek Budapesten, a kerepesi és nagy körut sarki, ragyogófényvel berendezett lakásán, hanem itt Debreczenben a Fehér-ló szálloda egyik dupla szobájában, ahova tegnapelőtt este, megérkezése után, ezrekre menő közönség egetverő éljenei között bevonult.

Délelőtt fél tizenegy volt, mikor bejelentés után a magyar színészvilág legragyogóbb nevű tagja elé léptem.

Mély meghatottság vett erőt rajtam. Igazán sirt az egyik szemem, a másik nevetett, hogy közvetlen közelből láthatom, beszélhetek vele, másrészt, hogy arra gondoltam, miszerint néhány este még s Blahánétól, mint művésznőtől, a debreczeni színpadon örökre elbucszunk.

Mint tündöklő csillag fut a művészet egén, nemsoká kiér látóhatárunkból, elmosódhatlan fényásvát hagyva maga után.

Kegyes mosolylyal s barátságos kézzorítással fogadott; bájos, szépséges leánya Sárka, mint fésző bimbó állott a teljes pompájában viruló rózsza mellett.

Elragadó kedvességgel nyújtott kezét ő is. Indulásra készen álltak, próbára készültek, beláttam, hogy az interview idejét a lehető legrövidebbre kell szabnom.

— Bocsánatot kérek, méltóságos asszonyom, hogy ilyen korán alkalmatlankodom, de más időt nem tudtam választani, ha csak a

próba közben nem zavarnám, vagy az ilyenkor — jól tudom — szükséges délutáni nyugalmában nem háborítanám.

A mondhatlan örömet, melyet közibénk érkezésével társadalmunk minden rétegében okozott — látta és látja minden arezon, a rajongó szeretetről meggyőződött fogadtatása alkalmával; tolmácsolták azt szóval ott is, azóta is előttem többen nagy ékesszólással, lapunk szerkesztősége csupán azt óhajtja tudni, miként érez közöttünk s azt a bizonyos néhány sort kérnék, melyet Méltóságod számunkra közelebb kilátásba helyezett.

A művésznő szeméből azon kérdésnél, hogyan érez városunkban, a boldogság derüje kezdett sugárzni s alig várta mondókám befejezését, hogy rá a következőket válaszolja:

— Boldog vagyok, olyan boldog, mint a vándor-madár lehet, ha elhagyott kedves fészkebe újra visszatér s viszontlátja azt a barátságos, szerető környezetet, melyet nem feledtethet el vele soha a más vidéknek dusabb, vagy sugarasabb tája.

Tudja, minden embernek vannak órái, mikor lelkével a multba száll s elmereng annak édes bús emlékein.

Valahányszor én Debreczen felé közeledek, mindannyiszor úgy elfogja a szívemet valami, s ha a czeleléd-utczai színházat látom, köny jön a szemembe.

Nagyon fiatal, ugyszólván gyermek asszony voltam! . . .

Tavaszi napsugár, — első babérok — no nézze már megint érzékenykedem. — S valóban egy tiszta harmatcsepp ott ragyogott szép szemében.

Tudtam, hogy szeretnek, nagyon szeretnek itt s hogy így meggyőződtek — mondhatlan jól esett lelkennek.

Régóta foglalkozom azzal az eszmével, hogy itt, Debreczenben fogom . . .

Ekkor lépett be Tiszay szinigazgató, hogy a művésznőt próbára kísérje.

Mialatt Blaháné az érkezőt fogadta, Sárka nagy szeretetreméltósággal így fejezte be a félbeszakadt beszédét:

Igen, a mama már régebben mondogatja, hogy Debreczenbe fogunk költözni s mindig azzal fejezi be: meglásd milyen jó, milyen kedves lesz ott minden!

— Igen, igen — tért vissza Blaháné, befejezem a bucsu-körutat, aztán veszünk itt egy kis viskót s hiszem, hogy nagyon boldogok leszünk benne.

Hanem ami az ígért néhány sort illeti, újból csak megígérem, mert két hét óta annyit kellett irkálnom a rengeteg felhívásra, erre-arra, hogy a fáradságtól alig bírom a jobb kezem fejét emelni is.

Ezzel megindultunk négyen a lépcsőn lefelé.

A nemzet csalogánya, ki örök betűkkel írta be nevét a magyar színészet történetébe még több meleg szóval fejezte ki boldogságérzetét a lelkes fogadtatás felett; a barna tündér, Sárka áradozott a tapasztaltakon, mire az interview a színház széles csarnokában véget ért.

Isten áldja azt a fülemüle száját.

— roozky.

A debreczeni lóversenyek.

— Március 7.

A debreczeni lovar egylet igazgatósága ma összeállította a tavaszi lóversenyek sorozatát, a melyek április 18. 19. napjain lesznek.

A versenyek általános szabályai ezek: 1. *Nevezési zárnap* és árbejelentési határidő: 1896. április 8-án esti 10 órakor. 2. Nevezni lehet Engeszer József egyleti titkár urnál Debreczenben, Szt.-Anna-utca 2266. szám alatt. 3. Minden sikversenyben a kanczák és herélték 1½ kg teherengedményben részesülnek. 4. Minden verseny olyan urlovasok által lovagolandó kik a „Debreczeni Lovaregylet”-nek, vagy az „Urlovasok szövetkezeté”-nek, vagy a „Reiter-Club”-nak tagjai. 5. Lovagolni csak színekben, vagy egyenruhában szalaggal lehet és úgy a versenyszín, mint az egyenruha szalag színe a nevezéssel egyidejűleg bejelentendő. 6. Minden nyereleményből 5% vonatik le; valamint a beíratási díjak is az egyleti pénztárt illetik. 7. Minden ló után a pálya használatáért,

10 korona gyeppenz és valahányszor indul, 10 korona startpénz fizetendő.

A verseny részleteit és föltételeit az igazgatóság a következőkben állapította meg.

I. nap szombat.

I. Nyeretlenek eladóversenye. 1000 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távolság 1600 méter. 3é és id. lovak számára. Teher 3é 65 kg., 4é 74 1/2 kg., 5é és id. 76 1/2 kg. A nyerő 2000 koronáért árverés útján eladó. Beiratási díj 10 korona; további 20 korona az indulóktól.

II. Debreczen sz. kir város dija. 100 drb. cs. és kir. arany, melyből 90 arany a győztesé és 10 arany a második lóé. Ezenkívül 100 korona (egyleti díj) a második lónak. Távolság 1400 méter. 3é és id. belföldi félvér ménék és kanczák számára, melyek még 1000 korona értékű sikversenyt nem nyertek. Teher 3é 64 kg., 4é 74 1/2 kg., 5é és id. 76 1/2 kg. Minden 4000 korona összgyeremény után 1 kg. több halmozva 7 kg-ig. Legalább két különböző tulajdonos lovanak kell indulni, hogy a díj kiadassék. Beiratási díj 10 korona; további 20 korona az indulóktól.

III. Hortobágyi dija. 1200 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Államdíj. Távolság 1600 méter. 3é és id. belföldi lovak számára, melyek 1895—96-ban 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. Teher 3é 64 kg., 4é 74 1/2 kg., 5é és id. 76 1/2 kg. Minden 4000 korona összgyeremény után 1 kg. több, halmozva 7 kg-ig. Beiratási díj 10 korona; további 20 korona az indulóktól.

IV. Eladók gátversenye. 1000 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távolság 2400 méter. 4é és id. lovak számára. Teher 4é 70 kg., 5é 74 1/2 kg., 6é és id. 76 1/2 kg. A nyerő 3000 koronáért árverés útján eladó; ha 2000 koronáért 3 kg., ha 1000 koronáért 7 kg engedve, Beiratási díj 10 korona; további 20 korona az indulóktól.

V. Szent-Györgyi akadályverseny. 1200 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Államdíj. Távolság 4000 méter. 4é és id. belföldi lovak számára, melyek 1895—96-ban 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. Teher 4é 64 kg., 5é 71 1/2 kg., 6é és id. 75 fél kg. Minden 4000 korona összgyeremény után 1 kg. több, halmozva 7 kg-ig. — 5é és id. nyeretleneknek 3 kg. engedve. Beiratási díj 10 korona; további 20 korona az indulóktól.

VI. Eladók akadályversenye. 1000 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távolság 3200 méter. 4é és id. lovak számára, melyek 1895—96-ban 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. Teher 4é 70 kg., 5é 77 és fél kg., 6é és id. 81 és fél kg. A nyerő 3000 koronáért árverés útján eladó; ha 2000 koronáért 3 kg., ha 1000 koronáért 7 kg. engedve. Beiratási díj 10 korona; további 20 korona az indulóktól.

II. nap vasárnap.

I. Nyeretlenek versenye. 1000 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távolság 1200 méter. 3é és id. lovak számára. Teher 3é 65 kg., 4é 74 kg., 5é és id. 74 1/2 kg. Beiratási díj 10 korona; további 20 korona az indulóktól.

II. Totalisateur-verseny. 1500 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távolság 2400 méter. 3é és id. lovak számára, melyek 1895—96-ban 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. Teher 3é 65 kg., 4é 76 1/2 kg., 5é és id. 79 kg. — 900 korona értékű verseny nyerőjére, ha 3é 3 kg., ha 4é vagy id. 1 1/2 kg. több; két vagy több ily verseny nyerőjére, ha 3é 7 kg., ha 4é vagy id. 4 kg. több. Beiratási díj 20 korona; további 20 korona az indulóktól.

III. Eladó verseny. 1000 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távolság 1600 méter. 3é és

id. lovak számára, melyek 1895—96-ban 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. Teher 3é 68 kg., 4é 78 1/2 kg., 5é és id. 80 1/2 kg. A nyerő 2000 koronáért árverés útján eladó; minden 200 korona árleengedésért 1 kg. engedve. A legkisebb eladási ár 600 korona. Beiratási díj 10 korona; további 20 korona az indulóktól.

IV. Nyulasi g. tverseny. 1200 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távolság 2400 méter. 4é és id. lovak számára, melyek 1895—96-ban 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. Teher 4é 65 kg., 5é 69 1/2 kg., 6é és id. 71 kg. Minden 400 korona összgyeremény után 1 kg. több, halmozva 7 kg-ig. Beiratási díj 10 korona; továbbá 20 korona az indulóktól.

V. Nagy akadályverseny. 1500 korona (melyből 1200 korona államdíj és 300 korona egyleti díj) a győztesnek, 200 korona (egyleti díj) a második lónak. Távolság 4800 méter. 4é és id. belföldi lovak számára, melyek 1895—96-ban 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. Teher 4é 65 kg., 5é 72 1/2 kg., 6é és id. 76 1/2 kg. — 900 korona értékű verseny nyerőjére 2 kg., két vagy több ily verseny nyerőjére 5 kg. több. Beiratási díj 20 korona; további 20 korona az indulóktól.

VI. Mezei gazdák (földészek) versenye 220 korona. Egyleti díj. Futhatnak hajdu-megyebeli és sz. kir. Debreczen városi mezei gazdáknak saját oly lovai, melyeket a bíróság elfogad. Távolság a pályán egyszerű körül, nyereg nélkül lovagolva — Nyeremény az elsőnek 100 korona, a másodiknak 60 korona, a harmadiknak 40 korona, a negyediknek 20 korona. Bejelentés félórával a futás előtt. Legalább négy különböző tulajdonos lovanak kell indulni, hogy a díj kiadassék.

Közgazdaság.

Budapesti gabona-tőzsde.

Budapest, márczius 6.

Gabona-üzlet. Buzát ma mérsékelttel kínáltak, a kereslet jobb volt. Elkelt kedvező irányzat mellett 25.000 métermázsa változatlan áron.

Egyéb gabonaneműekben gyenge volt a forgalom, változatlan árak mellett.

Eladások:

Buza: Tiszav.: 300 mm. 81 kg. 7.30 frt. 200 mm. 81 kg. 7.27 és fél frt. 100 mm. 77.2 kg. 7.12 és fél frt mind 3 óra.

Zab: 100 mm. 6.35 frt. 200 mm. 6.30 frt. 100 mm. 6.— frt. 200 mm. 5.97 és fél frton, készpénzben.

Natáridő-üzlet.

Az irányzat mérsékelt forgalom mellett változatlan maradt.

Hivatalos felmondások: nem történtek márczius 11-iki átvételre.

Zárlat 1 óra:

	1896	frt
Buza szept.-októberre	1896	7.20—7.11
" márcz.-ápr.-ra	1896	6.80—6.81
" máj.-júniusra	1896	6.88—6.90
Rozs tavaszra	1896	6.44—6.46
Tengeri máj.-júni-ra	1896	4.23—4.24
Zab márcz.-ápr.	1896	6.09—6.11
Repeze aug.-szept.	1896	10.90—10.95

Zárlat 4 óra 30 perczkor:

	1896	frt
Buza márcz.-ápr.-ra	1896	6.79—6.80
Rozs szept.-okt.-re	1896	6.44—6.45
Zab márcz.-ápr.-ra	1896	6.08—6.09
Tengeri máj.-június-ra	1896	4.23—4.24
Repeze aug.-szeptre	1896	10.80—10.85

Sertéspiacz.

Budapest, márczius 6.

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) — krtól — krig. Öreg közép (páronkint 300—400 klgr sulyban) — krtól — krig. Fialat nehéz (páronkint 320

klgron felüli sulyban) — krtól — krig. Fialat közép (páronkint 251—320 klgr. sulyban) 46 krtól 47 krig. Fialat könnyű (páronkint 250 klgrig terjedő sulyban) 44 krtól 45 krig. **II. Magyar szedett:** Nehéz (páronkint 80 klgron felüli sulyban) 45 krtól 46 krig. Közép (páronkint 220—280 klgr. sulyu) 44 krtól 45 krig. Könnyű (páronkint 220 klgrig terjedő sulyban) 43 krtól 44 krig. Sertéslétszám 1896. évi márcz. hó 4. napján volt készletben 21339 darab. 1896. évi márczius hó 5-ik napján felhajtattott — darab 1896. márcz. hó 5-ik napján elszállítottott 252 db. 1896. évi márcz. hó 6-ik napjára maradt készletben 21087 db. Hizott sertés-forgalom változatlan.

Debreczeni Városi Színház.

Idényb. 33. szünet. Páratlan b.-szünet 33. sz.

Szombaton, 1896. márczius hó 7-én,

Báró Splényiné Blaha Lujza urnő felléptével.

Szókimondó asszonyság.

Színmű 1 előjáték és 3 felvonásban. Irta: Sardou Viktor. Fordította: Fáy J. Béla. (Rendező: Hevessy.)

Holnap, vasárnap, 1896. márczius hó 8-án,

Báró Splényiné Blaha Lujza urnő harmadik felléptével:

Télen.

Bokor népszínműve.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Koncz Ákos.

Nyilttér.

A hires
GLEICHENBERGI FORRÁSOKAT
az orvosi előkelőségek ajánlják.
CONSTANTIN-QUELLE
a gége és légző szervek betegségeinél,
EMMA-QUELLE
hasonló esetekben ajánlatos, de gyengébb testalkatúknak kiválóan gyermekeknek.
Gleichenbergi forrás só
a legkitűnőbbnek bebizonyult belélegzési szer a légzőszervek (torok és orr) betegségeinél.
Fürdő idény Gleichenbergben: Május 1st Szept. 30^{ca}.

Két utcza, három udvari,
két pinczeszobából
és boros pinczéből álló
lakosztály

Kismester-utcza 1169. szám alatt

kiadó. 223—1—1

Értekezhetni ugyanott a tulajdossal.

Ön nem is gondolja

hogy mily jótékony és szépítő hatással van a bőrre, ha naponta a

Bergmann-féle liliumtej-szappannal

(Bergmann és Tsától Dresda és Tetschen a/E.)
(Védjegy: Két bányász.)

mosdik. Ez a legjobb szappan a gyengéd és rózsás-fehér arczbőrre, ugyszintén legjobb szer minden bőrtisztátalanság elhárítására. Darabja 40 kr.

Kapható: Rotschnek V. gyógyszerárában és Faller Gyula üzletében. 228 30—1

Dr. Fáy Márk

orvos-, sebésztudor.

Lakik: Nagyváradi-utca 2128/29. sz.

(a hol a „Corsó kávéház“ van.)

Rendel: délelőtt 8-9 óráig.
délután 2-4 óráig.

205 10-

Általános mellfűző-védő.

Ára két darabnak 50 kr.

Törvényesen védve.

Lehetővé teszi minden hölgynek eltört mellfűzőjét egyedül helyreállítani azáltal, hogy

Általános mellfűző-védőt

50 kr.-ért vesz és azokat a pontozott vonalakra néhány öltéssel, a mell-fűző belső oldalán megerősíti. Mialtal a mellfűző tartóságra nézve minden új mellfűzőt felülmúl.

A MELLFŰZŐ VÉDŐK igen czélszerűen alkalmazhatók még pongyolákra, hálókabátokra stb., amennyiben az illető ruhadarabra bevarrandók és ezáltal csinos alakot képeznek.

Kapható Debreczenben:

Bosznay J. és Társa és Szabó Lajos fiai cégnél.

3 arany, 15 ezüst érem. 12 dísz- és elismerő okmány.	Kwizda Ferenc János	Védjegy. Védjegy
Kvizda-féle		

osztrák magyar cs. és k. udv. szállító.	Korneubugi marha-táppor, több mint 40 év óta a legjobb istállóban használatban, étvágyhiánynál, rossz emésztésnél, valamint teheneknek a tej javítása s a fejőképesség fokozása czéljából. Egy dobozzal 70 kr., fél dobozzal 35 krajczár.	Román Kir. udv. szállító
---	---	--------------------------

Tessék a főnébbit védjegyre ügyelni, s a vételnél határozottan kifejezni: Kwizda-féle Korneuburgi marha-táppor.	Fő letét: kerül. gyógyszerár Korneuburgban	Valódi minőségben gyógyszerárakban s droguisták kaphatják.
189-17-7		

CACAO-VERO
olajmentes, könnyen oldódó
Cacao, legfinomabb fajta.
Csokoládék
elismerett legkitünőbb minőségek
HARTWIG és VOGEL
Bodenbach

Kapható a legtöbb cukrászdában, fűszer-, csemege- és gyógyfű-kereskedésekben.

191-78-83

A Debreczeni Első Takarékpénztár L-dik évi rendes közgyűlését

1896. márczius hó 22-ik napján d. e. 10 órakor

DEBRECZENBEN,

saját üzleti helyiségének tanács-termeben tartja.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság jelentése és számadása az 1895-dik üzletéről és indítványa az évi nyereség felosztása iránt.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. Határozathozatal a tárgyakban; az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.
4. Igazgatóság indítványa, a társaság 50 éves fennállásának ünnepélye alkalmából teendő adományok és alapítványok tárgyában.
5. Alapszabály módosítás.

A mérleg és a nyereség felosztási javaslatot is tartalmazó igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentések a folyó 1896. évi Márczius hó 14-étől fogva a pénztár helyiségében — a hivatalos órák alatt — megtekinthetők.

Alapszabályaink 53-ik §-a értelmében ezen közgyűlésen tanácskozási- és szavazati joggal bírnak mindazon részvényesek, kiknek nevei 1895. december 31-ig bezárológ, a részvénykönyvbe bevezetettek.

Az 5-ik pontban foglalt tárgy, az alapszabály módosítása felett, ha ezen közgyűlésen az összes részvénytulajdonosok többsége nem leendő, tennivaló a szavazati joggal a 2. bekezdése értelmében a tíznegyed napra, vagyis 1896. április hó 6-ik napjának d. e. 10 órájáig ezzel kiűzött közgyűlésen — tekintet nélkül a képviselt részvényesek számára — a megjelölt részvényesek érvényesen határoznak.

Kathreiner-féle KNEIPP-MALÁTA-KÁVÉT

Mindenütt kapható - 1/2 kiló 25kr.

Mi a Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávé?

Valódi egészségi és családi kávé, mely Kathreiner gyártási módja által a kedvelt valódi kávé ízét nyeri. Eltekintve egyéb előnyeitől, már ez okból különbözik ezen maláta-kávé minden más hasonló gyártmánytól.

A Kathreiner-féle kávé a legizletesebb, legegészségesebb és legolcsóbb pótkávé. Természetes tiszta gyártmány egész szemekben, miért is felette előnyösen használható, az örölt és ez okból a vevő közönség által nem

ellenőrizhető pótkávéval szemben, melyek hatósági vizsgálatok tanúsága szerint gyakorta idegen anyagokkal hamisítvák.

Eleinte csak harmadrészen, később felében adhatjuk a Kathreiner-kávét a valódi kávéhoz, s így az egészségre megbecsülhetetlen hatása mellett minden háztartásban jelentékeny megtakarítást eszközölhetünk.

A Kathreiner-féle kávét a legelső orvosok ajánlják, s az ugy nyilvános intézetekben, mint családok ezrei körében naponta jónak bizonyul. Sőt magában, azaz valódi kávé hozzáadása nélkül használva, a Kathreiner-féle kávé a legjobb erősítő szer és a legegészségesebb, legkönnyebben megemészthető és egyszerűen a legizletesebb ital.

Lelkiismeretes gazdasszony vagy anya, általában kávéivó, egészsége érdekében perczig se habozzon Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávét használni. Az értéktelen hamisítványokkal szemben, melyekkel ma is csalják a közönséget, a vételnél vigyázni kell a fehér eredeti csomagokon látható névre

Kathreiner!

Vigyázzanak! Saját érdekükben ne engedjék magukat rábeszélni! A valódi „Kathreiner” sohasem szabad más csomagolásban, vagy nyitott ártékent eladni.

A „He

Sv

F

Inter

vagyunk.

ták az as

terem ajt

nagyobb

egy pár

együtt de

asztalnál

utáni han

beszél az

hallgatni

érdekes.

A s

örökké

ismét tür

tarin fels

hófergete

gok, mely

utazó, ki

— T

mászszák

egyik fiat

ki, mint

adna viss

— C

idősebb,

zata, foly

vesekéje

czeruzaja

Ezen nek

nak van

ban csak

hölgyek s

— A

mégmász

mint a

gyezve?

—

nagysád.

Erre

vetésbe t

— N

hölgy —

tam van,

— M

mondó eg

ralévő h

nyilatkoz

a mit a

lyek így,

meg amu

meg amo

az évek r

— a He

fognak el

érdeklődé

— Is

kérdék a

—

mint hirl

járással,

sát megis

— T

szerre va

lehet az

és bárson

— B

— A sely

drágálato

kész any

nyokat es

gyengévé

egy szép

lyem ruha

veten ját

sistergése

zathan fr

tulajdons

—

*) A „

gyarra akar

hegy Zürich

veszteté é

kérem a n

szertéségből

nevet haszn

eibeszlésbe